

Belediyelerin İşyeri Açma İzni Harcı İstemesi Durumunda İzlenecek Yol

Bilindiği gibi bölgemizde de zaman zaman eczanelerle Belediyeler arasında işyeri açma izni harcı konusu sorun olmaktadır. Odamız ile Belediyeler arasında uzun yıllar tartışma konusu olan bir başka olayda Belediyelerin eczane teftişleri konusundadır.

Her iki konuda da meslektaşlarımızın mağduriyetini önlemek amacı ile odamız T.E.B. Hukuk Müşavirliğinden görüş istemiştir. Bundan böyle aşağıdaki yazının dikkatle okunarak; Belediyelerin İşyeri Açma İzni Harcı ve Belediye Zabıtalарının eczane teftişleri konusu ile karşılaşılаn meslektaşlarımızın nasıl hareket edecekleri açıklanmıştır.

Konu : Eczaneler için Belediyelerden işyeri açma ruhsatı alınmasının gerekli olup olmadığı hakkındadır.

ACIKLAMA :

- 1 — Yüksek malûmları olduğu üzere gerek 6197 Sayılı Yasa'nın 5. maddesi gerekse bu yasanın 20. maddesine dayanılarak hazırlanan talimatnamenin 3. maddesi hükümlerine göre eczane açılması konusunda ruhsatname düzenlemeye ve vermeye yetkili olan makam Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı'dır. Bu olgu karşısında 6197 Sayılı Yasa'ya dayalı olarak eczane açmak için Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı'ndan ruhsatname alan eczanelerin ayrıca Belediyelerden işyeri açma ruhsatı almalarına gerek yoktur. Zira bir özel yasa ile ruhsatname almak konusunda yetkilendirilmiş bir özel makam vardır. Nitekim açılmış olan eczanelerin denetimi konusunda da Belediyeler ve Zabıtalар yetkili olmayıp 6197 Sayılı Yasa gereğince doğrudan Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı yetkilidir. Bu durumda ve özellikle 6197 Sayılı Yasa'nın açıklanan biçimde bir özel hükmü içermesi karşısında bir başka makamın ruhsat vermek ve düzenlemek konusunda kendisini yetkili görmesi, yasada yeri olmayan bir yetkiyi kullanmaya kalkması mümkün ve hukuki değildir.

- 2 — Konunun 6197 Sayılı Yasa dışında ve fakat 1580 Sayılı Belediye Yasası yönünden değerlendirilmesi durumunda da yukarıda ulaşılan sonuç değişmemektedir. Öyle ki; 1580 Sayılı Belediye Yasası'nın 150 Sayılı Yasa ile değişik 15. maddesinde belediyelerin görevleri ile hangi işyerlerine açılma izni ve ruhsatı vermek hak ve yetkisine sahip olduğu 76 fıkra halinde düzenlenmiştir. İncelenen bu yasada ve bu yasanın anılan maddesinde eczanelerin açılması konusunda belediyelerin açılış izni vermeleri konusunda bir yetkileri, buna ilişkin bir görevleri olmadığı anlaşıldığı gibi 5237 Sayılı Belediye Gelirleri Yasası'nda da aksine bir hükmün varlığına rastlanılmamıştır.
- 3 — Ulaşılan bu sonuç karşısında ve belediyelerin aksine bir işlem yapmaları durumunda nasıl hareket edileceği yönüne gelince;
- Ruhsat harcının tahakkuk ettirilip ilgisine tebliği durumunda bu bildirim kendisine ulaştığı tarihten itibaren ilgilinin 2577 Sayılı İdari Yargılama Usulü Yasası'nın 7. maddesine göre 30 gün içinde yetkili ve görevli Vergi Mahkemesine başvurması ve tahakkuk ettirilen harcın iptâlini dâva yolu ile istemesi gerekmektedir.
- İşyeri açma ruhsatı alınmaması ve ruhsat harcının ödenmemesi nedenine dayalı olarak belediyece işyeri kapatma eczasının ve ayrıca para cezasının uygulanması yoluna gidildiği takdirde; belediyenin işlemi 1608 Sayılı belediye eczalarına ilişkin yasa hükümlerine dayanılarak belediye encümenlerince tesis edilmiş ise bu işleme karşı sözü edilen yasada gösterildiği üzere yine süresi içinde yerel sulh ceza mahkemesine başvurmak gerekir.
- Eğer, belediyenin ceza işlemi, kaynağını 1608 Sayılı Yasa'dan almıyorsa ve faaliyetten men ve cezalandırma yetkisini veren yasada itiraz mercii açıklıkla belirtilmiyorsa, o takdirde bu işleme karşı 2577 Sayılı Yasa'nın 7. maddesi gereğince 60 gün içinde yetkili idare mahkemesinde dâva açmak gerekir. Yok eğer, itiraz ceza işlemine değil de belediyenin zabıta veya Küşat yönetmeliğinde yapılan değişiklikle hak ve menfaatı ihlâl ettiği görüşü ile bu düzenleyici tasarrufa karşı ise bununda bir iptâl dâvası biçiminde yukarıda belirtilen sürede idare mahkemesi önüne getirilmesi gerekmektedir.

Durum bilgi ve takdirlerinize saygı ile sunulur. 31.10.1984

TEB Hukuk Danışmanı
Av. V. Ahsen Coşar